

Cegielski, Tadeusz

Maria Mirzejewska-Janowicz (1941-2001)

Ars Regia 9/15 - 16, 296-297

2006

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MARIA MIRZEJEWSKA-JANOWICZ
(1941-2001)

Po długiej chorobie, przecież niespodziewanie dla Jej przyjaciół, odeszła Maria Mirzejewska – twórczyni, wieloletnia kierowniczka i opiekunka Muzeum Andrzeja Struga (pracowała tu od 1986 r.), stanowiącego Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie. Miłośnicy poezji polskiej dobrze pamiętają Majkę (jak powszechnie ją nazywano), jako organizatorkę poetyckich spektakli zatytułowanych wspólnie „Alfabetem prześmiewców” a prezentujących satyryczną twórczość: Juliana Tuwima („Uczta ze Starym małpiarzem”), Jana Brzechwy („Cztery barwy Jana Brzechwy wyssane z palca” oraz „Brzechwa dla dorosłych”), Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego („Wszystko się chwieje”) i mistrzowsko wykonywanych przez Annę Seniuk, Czesława Małajkata oraz studentów warszawskiej PWST.

Wolnomularze i miłośnicy wiedzy o „sztuce królewskiej” znają Ją z kolei, jako *spiritus movens* „wieczorów historycznych”, nieformalnie zwanych „Akademią Mistrza Hirma”. Pod tymi nazwami kryją się trwające od 1993 r. cykle wykładów, projekcji i innych form zajęć (z wycieczkami i objazdami) poświęconych różnorodnym aspektom wolnomularstwa. Wykładom z cyklu: „W kręgu Mistrza Hirma”, „Sztuka Królewska i Muzy” oraz „Synowie Świata” towarzyszyły częstokroć przygotowywane przez Majkę wystawy, skromnie przez Autorkę nazywane „pokazami”. Majce Mirzejewskiej udało się zrealizować aż trzy takie cykle, każdy zakończony rozdaniem pięknych, ale i zabawnych dyplomów dla najbardziej wytrwałych słuchaczy. Kto otarł się o podobne zadanie – jak dysponując bardzo skromnymi środkami zapewnić instytucji naukowej lub kulturalnej, na przestrzeni ośmiu lat, wysoce profesjonalnych autorów i prelegentów i tym samym przyciągnąć liczną publiczność – ten wie, jakiej charyzmy i niespożytej energii wymagały obowiązki wykonywane przez Majkę.

Wartość spotkań ze „sztuką królewską”, które organizowała Maria Mirzejewska trudna jest do przecenienia. Popularyzowały one wiedzę o masonerii, równocześnie inspirowały poszukiwania, badania naukowe oraz oryginalne opracowania dotyczące niepodejmowanych dotąd w Polsce tematów (np. związki wolnomularstwa z filmem i literaturą, grafika i szkło wolnomularskie). Z uśmiechem, spokojem, ale też z żelazną konsekwencją Majka realizowała – wraz z przyjaciółką i współpracowniczką Teresą Strużyńską – przyjęty program i sprawiała, że Muzeum Struga stało się miejscem atrakcyjnym i chętnie odwiedzanym tak przez starych, jak i młodych.

Urodziła się w Skierniewicach 20 listopada 1941 r. Ukończyła Wydział Pedagogiki Specjalnej Uniwersytetu Warszawskiego. Zanim 16 sierpnia 1985 r. podjęła pracę w Muzeum Literatury, była dyrektorem Wojewódzkiego Domu Kultury w Białej-Podlaskiej.

Tadeusz Cegielski